

PERTUNMAA

Rantayleiskaavan muutoskohteet 2025

LUONTOINVENTOINTI



Jouko Sipari

Sisällysluettelo

A. Johdanto	3
B. Muutoskohteet (inventointitulokset suosituksineen)	3
1. Honkaniementie 850 (kiinteistötunnus 588-410-30-10 ja 588-410-37-0)	3
2. Haukiniemi (kiinteistötunnus 588-410-876-1)	5
3. Haapaniemi (kiinteistötunnus 588-410-6-26)	5
4. Laurilantie 139 (kiinteistötunnus 588-410-1-225)	8
5. Enorannantie 86 (kiinteistötunnus 588-403-1-238)	9
7. Hietasuontie 197 (kiinteistötunnus 588-402-2-40)	10

Kansikuva: Haapaniemen suunnittelualan metsää Peruveden länsirannalla.

Huom! Raporttia muokattu 17.3. Poistettu kohde 6. (ei mukana kaavaehdotuksessa) ja sensitiivisten tietojen kuvia.

A. Johdanto

Pertunmaan rantayleiskaavan muutoskohteilla tehtiin luontoinventointi kesä-elokuussa 2025. Inventoinnin tavoitteena oli selvittää muutoskohteiden kasvi-, lintu- ja nisäkäslajisto - erityisesti liito-oravan (direktiivin IV(a) lajeja) mahdollista esiintymistä muutoskohteilla, sekä tunnistaa suunnittelualan muut mahdolliset arvokkaat luontokohteet.

Erityisesti huomioitavia luontoarvoja ovat:

- * Luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiset arvokkaat luontotyypit
- * Vesilain (587/2011) mukaiset arvokkaat luontotyypit
- * Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit (Kontula & Raunio 2018)
- * EU:n luontodirektiivin (92/42/ETY) arvokkaat luontotyypit
- * Metsälain (1093/1996) mukaiset arvokkaat luontotyypit
- * EU:n luontodirektiivin (92/42/ETY) II- ja IV-liitteiden lajit
- * EU:n lintudirektiivin (92/42/ETY) liitteen I lajit
- * Erityisesti ja kiireellisesti suojeltavat sekä rauhoitetut lajit
- * Petolintujen pesäpuut
- * Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit (Hyvärinen ym. 2019)
- * Suomen kansainväliset vastuuluontotyypit ja -lajit
- * Alueellisesti tärkeät luontotyypit ja lajit
- * Ekologiset yhteydet ja kokonaisuudet
- * Erityiset luonnonmuodostelmat
- * Muut monimuotoisuutta edistävien tai tukevien lajien tai luontotyyppien esiintymät

B. Muutoskohteet (inventointitulokset suosituksineen)

1. Honkaniementie 850

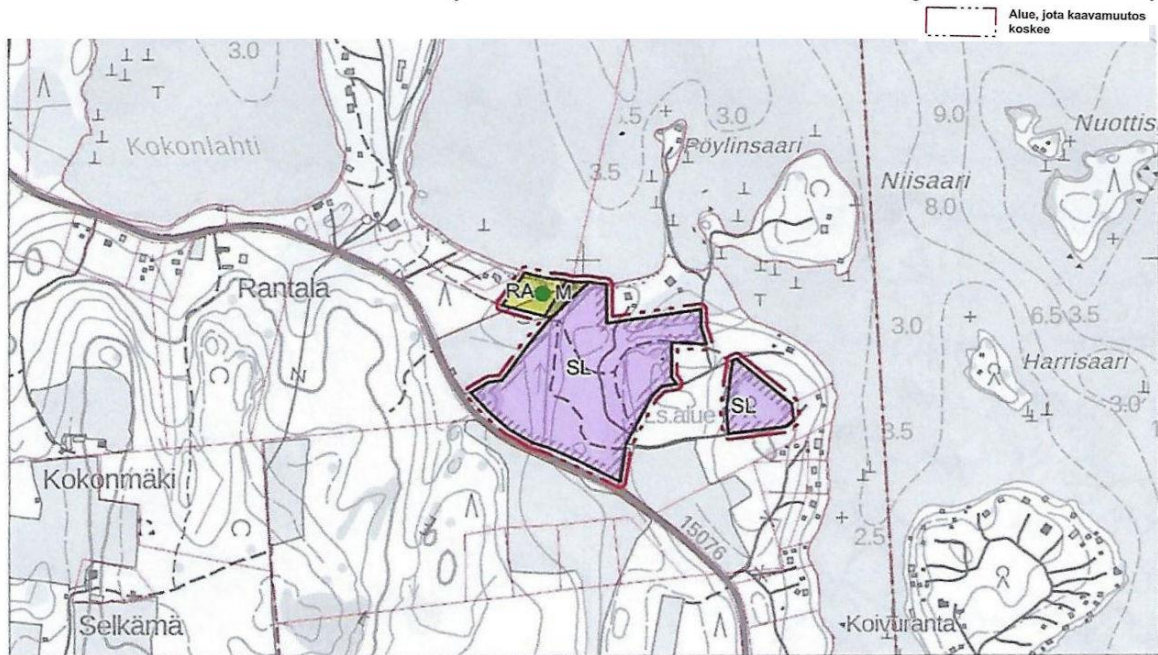
(kiinteistötunnus 588-410-30-10 ja 588-410-37-0)

Kohde on hiekkapohjainen avara lahti Peruveden etelärannalla Pöylinniemen ja Pöylinsaaren välissä (Kartta 1.). Ranta on pari metriä leveää kasvitonta hiekkarantaa. Rannan takana nousee hiekkapohjainen loiva rantapalle, jolla kasvaa kookkaita mäntyjä (MT-kangasta). Suunnittelualan länsiosassa rantapalteen taakse jää laakea hiekka/hietapohjainen notkelma. Notkelmaan lajistossa oli todettavissa korpimaisuutta (mm. kuusta, hieman suopursua ja mustikkaa). Notkelmassa todettiin muutamia lehdokkeja (Kartta 1b), laji on rauhoitettu (luonnonsuojelulaki). Etelässä suunnitteluala rajautuu peltoon ja suunnittelualan itäreuna rajautuu suojelualueeseen.

Suunnittelualan kasvilajisto todettiin tyypilliseksi tuoreiden ja kuivien kankaiden (MT, VT) lajistoksi. Rantavyöhykkeen lajisto todettiin tyypilliseksi oligotrofisten rantojen lajistoksi (mm. viiltosara ja ranta-alpi). Vesikasveja suunnittelualueella todettiin hyvin vähän. Vesikasvilajisto (ruskoärviä) todettiin tavanomaiseksi oligotrofisten vesien lajistoksi.

Niukka linnusto todettiin niin ikään tavanomaiseksi (peippo, mustarastas, Pöylinniemen tyvessä suunnittelualueen ulkopuolella kalalokkipari ja kauempana lahdella neljä kuikkaa). Suunnittelualueella ei todettu liiro-oravalle soveliaista elinympäristöä.

Kartta 1. Honkaniementie 850 (kiinteistötunnus 588-410-30-10 ja 588-410-37-0)



Kartta 1b. Valkolehdokin kasvupaikka (●)



Suosituksset:

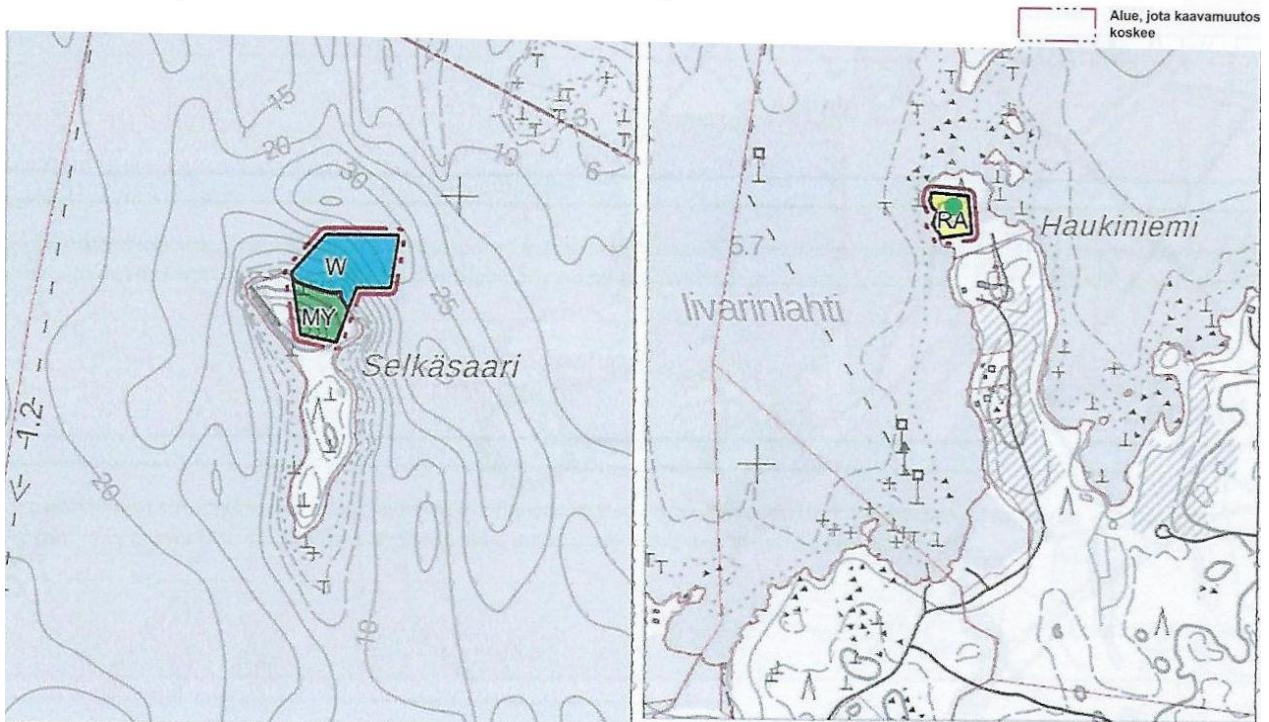
Suunnittelualueella ei todettu uhanalaisia kasvilajeja, uhanlaisia lintulajeja tai direktiivin IV(a) lajeille soveliaita elinympäristöjä. Suunnittelualueella todettiin valkolehdokkia, joka on rauhoitettu laji Kartta 1b), Suunnittelualueella ei todettu muita merkittäviä luontoarvoja tai muita

luontokohteita, joilla olisi vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun. Lehdokin kasvupaikka tulisi jättää nykytilaansa.

2. Haukiniemi (kiinteistötunnus 588-410-876-1)

Suunnittelualue sijaitsee Haukiniemen länsirannalla, lähellä niemen kärkeä (Kartta 2.). Niemi on kalliainen ja kivinen ja rantavedet ovat kasvittomia ja kivisiä. Suunnittelualueella rantaa myötäilee kivinen rantavalli, jolla kasvaa runsaasti koivua. Muu osa suunnittelualueella on laakeaa, ohuthumuksista kallioaluetta, jolla mäntyä ja sekapuuna koivua (niukkalajista tuoretta kangasta). Suunnittelualueen itäreuna rajautuu pienialaiseen koivua kasvavaan korpimaiseen painanteeseen, jossa oli todettavissa mm. virpapajua, suopursua ja myrttiä. Suunnittelualueen kasvilajisto todettiin melko niukaksi ja tavanomaiseksi tuoreiden kankaiden ja korpimaisten kangasmetsien lajistoksi. Myös alueen linnusto todettiin tavanomaiseksi (niemessä todettiin peipon ja punarinnan reviirit ja kauempana Iivarinlahdella huuteli kuikka).

Kartta 2. (kiinteistötunnus 588-410-876-1)



Suosituks:

Suunnittelualueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai direktiivin IV(a) lajeille soveliaita elinympäristöjä. Suunnittelualueella ei myöskään todettu muita merkittäviä luontoarvoja tai muita luontokohteita, joilla olisi vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun.

3. Haapaniemi (kiinteistötunnus 588-410-6-26)

Suunnittelualueet sijaitsevat Haapaniemen kärjessä ja kiinteistön päärakennuksen kaakkoispuolella (Kartta 3.). Haapaniemi ja sen rannat ovat kivistä sedimenttimaata. Niemen koillispuolella on suojelualue, joka ulottuu niemen eteläosaan asti. Haapaniemi on suojelualueen reunaan asti harvennettua kookasta sekametsää, jossa oli todettavissa myös kolohaapoja ja -koivuja. Niemen

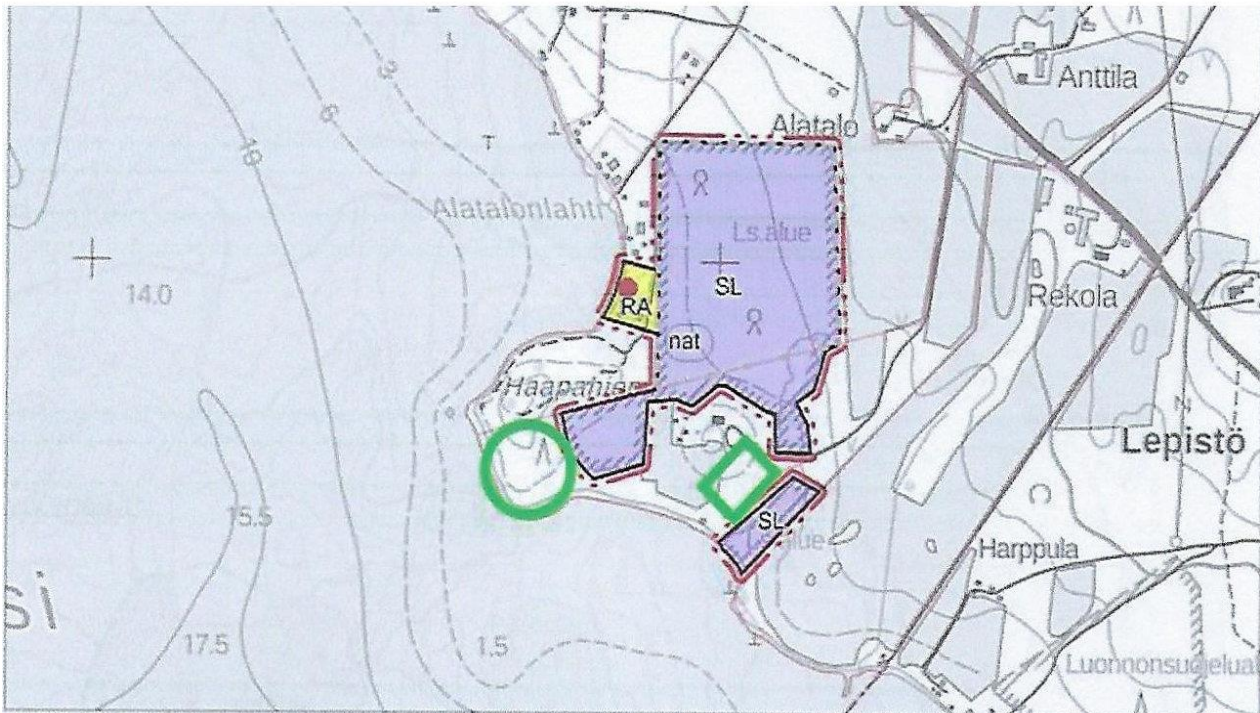
kenttäkerrosrajasto indikoi lehtomaisuutta (OMT, paikoin ORT ja rannan läheisyydessä MaT). Niukka rantavyöhykkeen rajasto ja vesikasvirajasto indikoivat oligotrofista vettä (mm. rantakukka, siniheinä, ranta-alpi, jokapaikansara, ruskoärviä). Lähellä suojelualan reunaa todettiin lehdokkia, joka on rauhoitettu laji (Kartta 3b). Muutoin suunnittelualan kasvirajasto todettiin tavanomaiseksi lehtomaisten kankaiden ja kesiravinteisten lehtojen rajastoksi.

Haapaniemen linnusto todettiin tavanomaiseksi sekametsien rajastoksi (mm. punarinta, peippo, vihervarpunen, punakylki- ja mustarastas, käpytikka). Niemen rannoilla kierteli kalalokkeja ja niemen etelärannassa todettiin lepäävä telkkänaaras ja viisi poikasta.

Haapaniemessä, suojelualan ulkopuolella todettiin usean haavan ja koivun juurella liito-oravan tuoreita jätöksiä (direktiivin IV(a) laji) (Kartta 3b) (Kuvat 1., 3.-4.).

Kartta 3. Haapaniemi (kiinteistötunnus 588-410-6-26)

Alue, jota kaavamuutos koskee



Kiinteistön kaakkoisreunan suunnitteluala (Kartta 3.) on suurelta osin peltoa (maaperä hiesu/hietasedimenttiä), tieuraa ja joutomaata (Kuva 2.), jolla todettiin siellä täällä leppää, koivua ja tuomea kasvavia pieniä metsäsaarekkeita. Vain alueen kaakkoisreunassa maasto on loivakumpareista tuoretta (MT, MaT) tai lehtomaista (OMT) kangasmetsää. Lehtomaiset osat sijoittuvat kalliokumpareiden välisiin notkelmiin. Rehevin ja lajistollisesti monipuolisin alue oli todettavissa aivan suojelualan rajalla ojitetussa korvessa (AthOT). Kaakkoisreunan metsää on paikoin hakattu.

Kiinteistön kaakkoisreunan suunnittelualan kasvirajasto todettiin hyvin monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi. Kulttuuribiotoopeille tyypillinen rajasto oli hallitsevana. Peltojen, joutomaiden, metsän sekä niiden välisten reunavyöhykkeiden ansiosta suunnittelualan linnusto todettiin monipuoliseksi mutta kuitenkin tavanomaiseksi sekametsien ja kulttuuribiotooppien rajastoksi (mm. lehtokerttu, pajulintu, peippo, mustarastas, kirjosiippo, käpytikka, punakylkirastas, talitiainen, sinitäinen, västäräkki, haarapääsky). Alueella ei todettu liito-oravaa tai merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä liito-oravalle soveliaista elinympäristöä.

HUOM! Kuva poistettu sensitiivisten inventointitietojen vuoksi. Kuva vain viranomaiskäyttöön.

Suosituksset:

Suunnittelualueella ei todettu uhanalaisia kasvilajeja eikä uhanlaisia lintulajeja. Haapaniemessä todettiin rauhoitettu valkolehdokki (luonnonsuojelulaki) luonnonsuojelualueen rajan läheisyydessä (Kartta 3b). Haapaniemen suunnittelualueella on liito-oravan elinympäristöä (direktiivin IV(a) laji) (Kartta 3b). Liito-oravan ja valkolehdokin esiintymisalue tulisi Haapaniemessä jättää nykytilaansa. Suunnittelualueella ei todettu muita merkittäviä luontoarvoja tai muita luontokohteita, joilla olisi vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun.



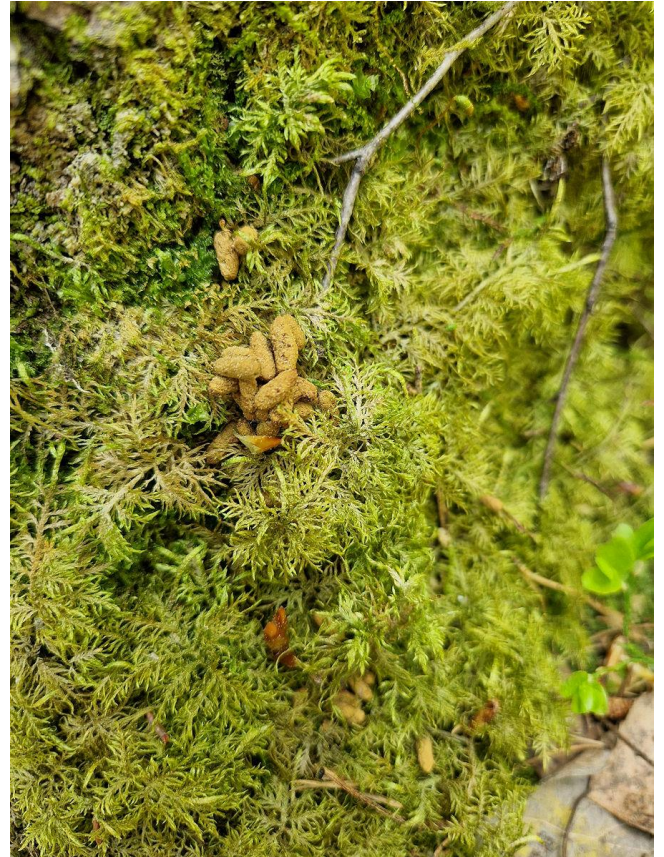
Kuva 1. Liito-oravan suosimia lehtipuita kumpareella niemen keskellä.



Kuva 2. Kiinteistön kaakkoiskulman suunnittelualue on kulttuuribiotooppia



Kuva 3. Liito-oravan papanoima pötkelö Haapaniemen pohjoisrannan kumpareella.



Kuva 4. Papanoita haavan juurella niemen keskiosassa.

4. Laurilantie 139 (kiinteistötunnus 588-410-1-225)

Suunnittelualue viettää melko jyrkkänä Purunlahden lounaisrantaan. Rinne on yläosasta kivistä sedimenttimaata, alarinne on huuhtoutunutta kivistä maata ja rinne päättyy metrin korkuiseen rantatörmään. Avoin suora ranta on kivinen ja kasviton – lievästi ruskeavetinen oligotrofinen vesi. Ylärinteessä on vanha kivinen rantavalli ja suunnittelualueen luoteiskulmassa on niukkakasvinen korkeahko silokalliokumpare. Suunnittelualueen yleisilme on karu.

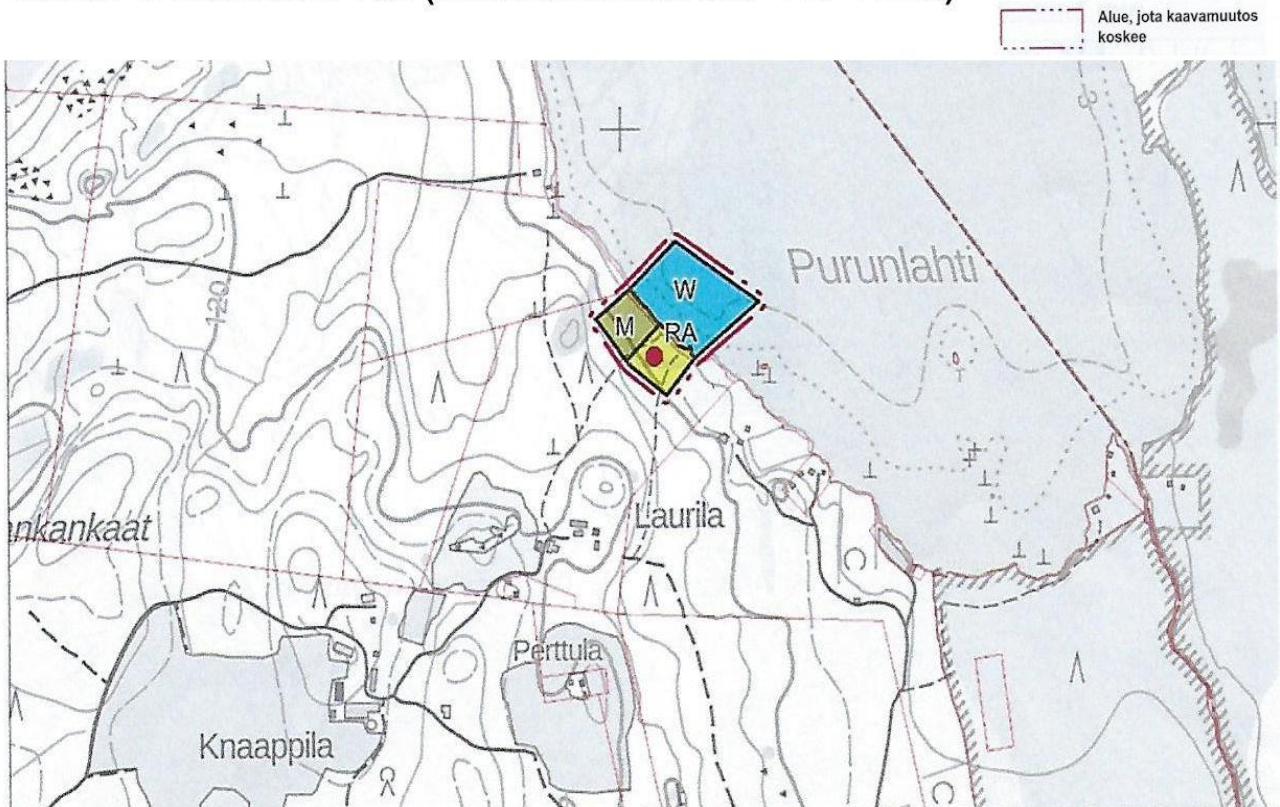
Rinteen yläosa on ensiharvennusvaiheen koivuvaltaista taimikkoa (MaT) ja muu osa rinteitä on harvennettua päättöhakkuuvaiheen mäntyvaltaista kangasmetsää (MT), aluspuuna on ensiharvennusvaiheen koivua.

Suunnittelualueella todettu kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi tuoreiden kankaiden lajistoksi. Jään puskulle altis ranta todettiin kasvittomiksi. Suunnittelualueella todettiin muutamia lintulajeja: pajulintu, peippo ja pesivä laulurastaspari. Suunnittelualueen itäpuolen pienellä luodolla lepäili kaksi isokoskelonaarasta. Alue ei ole liito-oravalle soveliaista elinympäristöä.

Suosituks:

Suunnittelualueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai direktiivin IV(a) lajeille soveliaita elinympäristöjä. Suunnittelualueella ei myöskään todettu muita merkittäviä luontoarvoja tai muita luontokohteita, joilla olisi vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun.

Kartta 4. Laurilantie 139 (kiinteistötunnus 588-410-1-225)

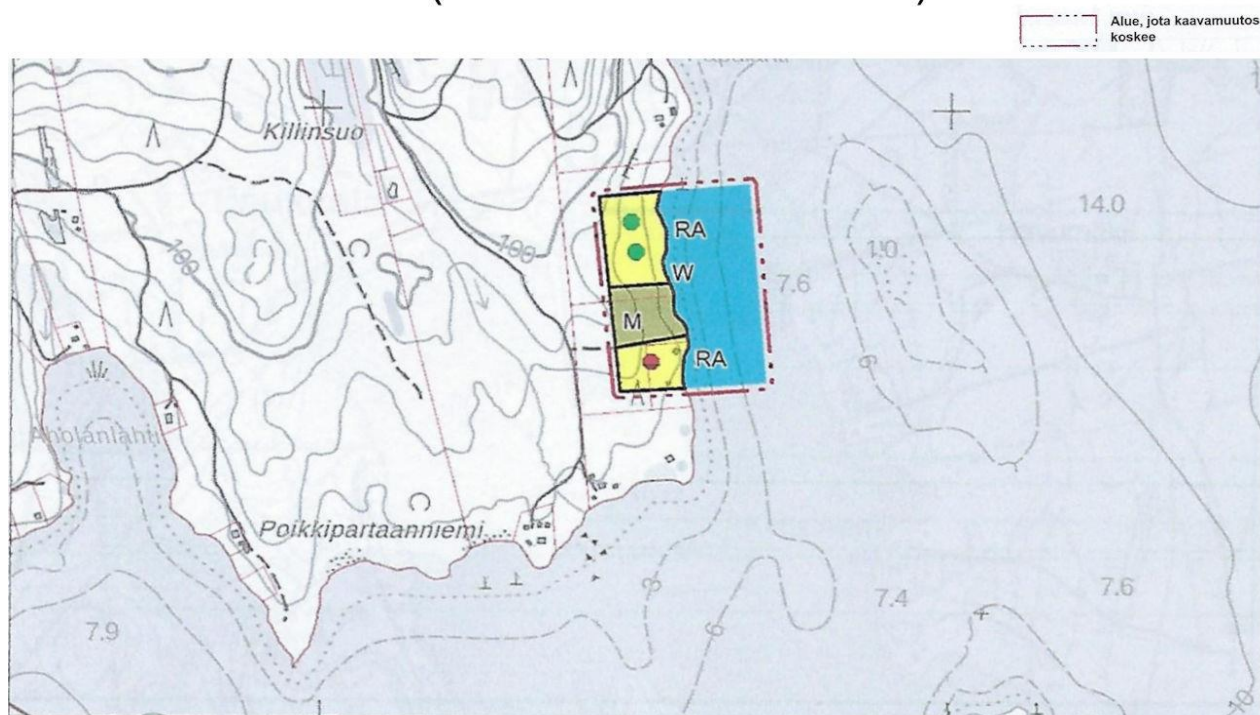


5. Enorannantie 86 (kiinteistötunnus 588-403-1-238)

Suunnittelualue on Enonveden pohjoisosan loivaprofiilista länsirantaa. Maaperä on kivistä soraa, avoin suora ranta on hiekaista sorararantaa ja rantametsässä on selkeästi erottuva, jään puskema kivinen rantavalli.

Suunnittelualan metsä on harvennettua mäntyvaltaista kangasmetsää (MT-kangasta, ylärinne kauempana rannasta MaT). Puusto koostuu siemenpuista ja ensiharvennetusta nuoresta männiköstä. Matalahko ranta on jään kulutuksen vuoksi kasviton. Suunnittelualan niukka lintulajisto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien lajistoksi eikä suunnittelualueella todettu liito-oravalle soveliaista elinympäristöä.

Kartta 5. Enorannantie 86 (kiinteistötunnus 588-403-1-238)



Suosituks:

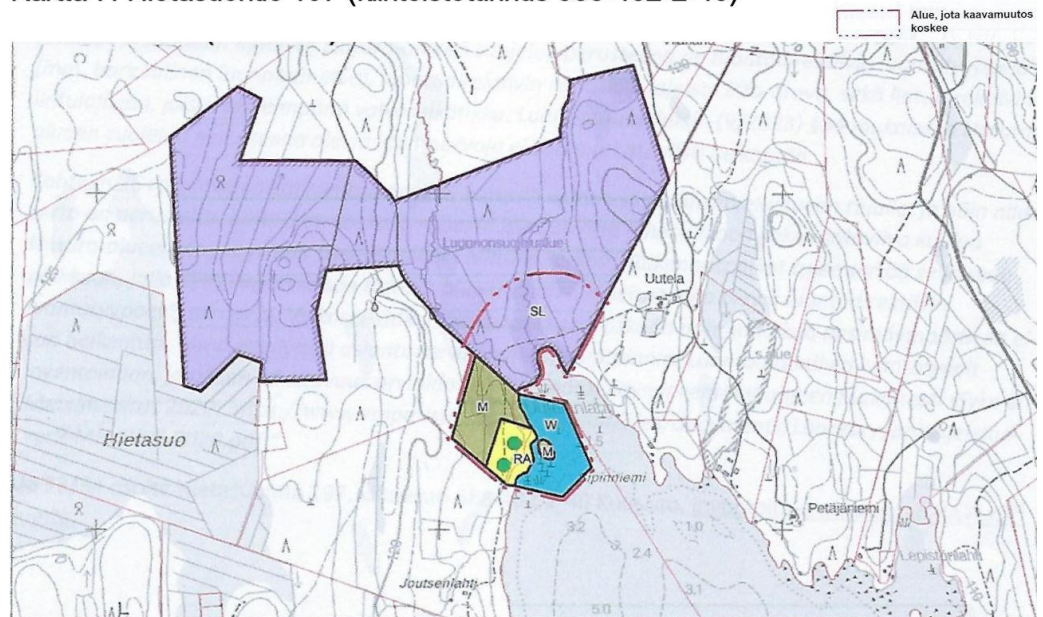
Suunnittelualueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanlaisia lintulajeja tai direktiivin IV(a) lajeille soveliaita elinympäristöjä. Suunnittelualueella ei myöskään todettu muita merkittäviä luontoarvoja tai muita luontokohteita, joilla olisi vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun.

7. Hietasuontie 197 (kiinteistötunnus 588-402-2-40)

Suunnittelualue on Pienveden pohjoispäässä, Uutelanlahden länsirannalla. (Kartta 7.) Alueen ranta on matalaa maatumarantaa. Suunnittelualueen pohjoisosan ranta on maatonut 20-30m levyisenä vyöhykkeenä. Rannan keskiosan edustan pieni saari on maatonut mantereeseen kiinni ja saaren eteläpuolella maatonut alue ulottuu rantaviivasta n. 40m päähän (Kuvat 5.-7.). Suunnittelualueen eteläreunassa n. 20m matkalta rantaviiva on vain osin maatumarantaa. Maatuma-alueen lajisto todettiin tavanomaiseksi eu-dystrofisten maatumarantojen lajistoksi (rahkasammalpatjalla todettiin mm. jouhisara, viiltosara, kurjenjalka, runsaasti järviruokoa, siniheinä, suoputki sekä kiilto- ja tuhkapaju).

Suunnittelualueen metsämaa on loivasti kumpuilevaa kalliomaastoa, jossa kumpareiden välit ovat ohuen moreenikerroksen peittämiä (Kuva 8.). Alueen pohjoisosassa on ojitettu

Kartta 7. Hietasuontie 197 (kiinteistötunnus 588-402-2-40)



kangaskorpinotkelma, jossa todettiin runsaammin hiirenporrasta. Alueen kuusivaltaisten metsien kenttäkerrosrajasto indikoi tuoretta kangasta (MT). Rannan läheisyydessä puustossa yleisty koivu ja tervaleppä (MT/MaT). Alueen metsät ovat talousmetsää, jonka puusto todettiin korkeintaan keski-ikäiseksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei suunnittelualueella todettu.

Suunnittelualueella todettiin tyypillisiä havumetsien lintulajeja (mm. punarinta, peippo, mustarastas ja käpytikka). Inventoinnin yhteydessä todettiin Uutelanlahdella kalasääski. Suunnittelualue ei ole liito-oravalle soveliaista elinympäristöä.

Suosituksset:

Suunnittelualueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanlaisia lintulajeja tai direktiivin IV(a) lajeille soveliaita elinympäristöjä. Suunnittelualueella ei myöskään todettu muita merkittäviä luontoarvoja tai muita luontokohteita, joilla olisi vaikutusta alueen maankäytön suunnitteluun. Suunnittelualueen maatumarannat eivät ole erityisen hyviä rantoja rantarakentamista ajatellen, jonka vuoksi rannat voinee jättää nykytilaansa.



Kuva 5. Suunnittelalueen pohjoisosan maativaa rantaa. Taustalla matala Uutelanlahti.



Kuva 6. Suunnittelalueella pieni saari (kuvassa vasemmalla) on maatunut kiinni alueen rantaan.



Kuva 7. Suunnittelalueen eteläosan maatumarantaa etelään päin kuvattuna.



Kuva 8. Ranta-alueen takana metsä on kumpareista MT-kangasta. Kuva luoteeseen.

Tampereella 31.10.2025

Jouko Sipari

Jouko Sipari, FM biologi

Katajikonkatu 1 F 19
33820 Tampere

jouko.sipari@saunalahti.fi
+358 4070 44750